

© Arxiu fotogràfic del Consorci del Patrimoni de Sitges

Obra	<i>Estival</i> , de Jaume Otero i Camps (Maó, 1888 – Barcelona, 1945)
Data	cap a 1928
Matèria / Tècnica	Bronze / Guix amb pàtina
Mides	55 x 29 x 15,5 cm (bronze) // 52 x 27 x 14 cm (guix amb pàtina)
Col·lecció	Museu de Maricel, Sitges. Col·lecció Dr. Jesús Pérez-Rosales, núm. inv. 1.784 (bronze) i 3.288 (guix)
Descripció i context històric	

L'obra

A finals del segle XIX Barcelona no disposava de gaires espais verds destinats a la població. Les autoritats, conscients d'aquesta mancança, treballaren per revertir la situació intervenint a diversos punts de la ciutat, entre ells Montjuïc, llavors considerat un indret abrupte i poc accessible. El primer intent d'urbanitzar la muntanya es produí l'any 1894, quan l'arquitecte Josep Amargós i Samaranch (1849-1918) presentà un pla destinat a convertir-la en una zona residencial i també en un parc d'entreteniment.

Per poder dur a terme el projecte, el consistori comprà uns terrenys a la família de Josep Laribal (1839-1904), periodista, advocat i director del diari *El Diluvió* entre 1881 i 1895, que durant molts anys va ser el propietari de la finca de la Font del Gat. Tot i tenir l'espai i el pla d'actuació aprovats, la proposta d'Amargós quedà paralitzada.

No va ser fins al 1914, coincidint amb l'inici dels preparatius per a la celebració d'una mostra d'indústries elèctriques a Barcelona, que es plantejà novament la urbanització de Montjuïc. Inicialment la reforma recaigué en mans dels tècnics municipals, però en assabentar-se d'aquesta decisió, Joaquim Folch i Torres (1886-1963) sol·licità que se li assignés a un professional

amb coneixements específics de jardineria. L'any següent, Josep Maria Sert (1874-1945), possiblement coneixedor de la petició de Folch, aconsellà a Francesc Cambó (1876-1947), membre de la Junta Directiva de la Comissió d'Indústries Elèctriques, que contactés amb Jean-Claude Nicolas Forestier (1861-1930) perquè dugués a terme l'encàrrec.

Forestier arribà a Barcelona l'any 1916 per treballar en la urbanització de Montjuïc i, en aquesta feina, tingué com a primer ajudant a Nicolau Maria Rubió i Tudurí (1891-1981), recentment nomenat cap dels Serveis Municipals de Parcs i Jardins. La primera zona en la que intervingueren va ser la finca que havia estat propietat de Laribal, on hi crearen un jardí saló articulat al voltant d'un llac i organitzat a partir de parterres que dibuixaven formes geomètriques, en el qual disposaren la creació d'una font central decorada amb rajoles esmaltades.

Un cop enjardinat i urbanitzat, anys després, es decidí incorporar algunes escultures per completar la decoració del conjunt i deixar-lo enllestit per a la celebració de l'Exposició Internacional de 1929. Una d'elles, la que coronaria la font principal, se li encarregà a Jaume Otero i Camps que l'entregà a l'octubre de 1928, poc abans que es col·loqués en el seu emplaçament definitiu.

Batejada amb el nom d'*Estival*, el resultat final res tenia a veure amb la producció de l'artista fins aquell moment, perquè impregnat de les noves corrents estètiques de l'època depurà el seu estil. Per aconseguir-ho prescindí d'incorporar-hi decoracions florals i fruites, elements habituals en les seves escultures, i apostà per plasmar una figura femenina jove, nua, molt estilitzada i gens recarregada, assolint unes solucions properes a l'Art Decó. D'ella, els Museus de Sitges en conserven dues versions (bronze i guix), que ens permeten apreciar sense alteracions la feina de l'artista, perquè l'original situat a Montjuïc s'ha restaurat en dues ocasions degut als atacs vandàlics que patí el 1985 i el 2001.

L'escultor

L'autor d'*Estival* (1928) va ser Jaume Otero i Camps. Nascut a Maó (Menorca) l'any 1888, de ben jove es traslladà a Barcelona i s'encaminà cap al món de l'art entrant a treballar com aprenent al taller de Manuel Fuxà (1850-1927). Segurament esperonat pel nou mestre, decidí completar la seva formació a l'Escola de Llotja, on el 1906 guanyà una Bossa de Viatge que li va permetre perfeccionar el seu art viatjant a París i a Brussel·les durant dos anys.

Després d'una llarga temporada a l'estranger, Otero tornà a Catalunya i participà en l'Exposició Internacional celebrada el 1907 aconseguint guanyar una Tercera Medalla. L'any següent l'Ajuntament de Barcelona el va becar per continuar formant-se a França i a Bèlgica, oportunitat que aprofità per visitar també Holanda, Anglaterra i Itàlia. A la capital francesa intentà entrar d'aprenent al taller d'Auguste Rodin (1840-1917), objectiu que no assolí, decantant-se finalment per col·laborar amb Paul Albert Bartholomé (1848-1928), mestratge que marcaria decisivament la seva carrera perquè l'influï en la manera de tractar la carn i de plasmar els rostres de les figures que esculpia.

Esgotada la pensió, cap a 1915 retornà a Barcelona i ingressà novament al taller que Fuxà tenia al carrer d'Aragó, on hi va romandre fins a la mort del seu mestre el 1927. Durant els anys que compartiren espai de treball, Otero es mostrà molt actiu prenent part en les Exposicions d'Art de Barcelona de 1920 i 1922, esculpint el 1925 el *Monument a la reina Isabel La Catòlica* destinat a La Paz (Bolívia) i treballant, des de 1926, en la decoració de la Plaça Catalunya. Per aquest espai central de Barcelona intervingué a la gran font monumental, esculpí la figura titulada *Les Arts* que se situà a una de les fornícules de la plaça i realitzà el conjunt titulat *Tarragona*, que finalment es col·locà a la Diagonal, prop del Palau Reial.

Finalitzada la seva intervenció a la Plaça Catalunya, Otero es convertí en un dels escultors més reputats de la ciutat. Les seves figures, on habitualment s'hi representaven nus femenins plens d'equilibri i serenitat, li permeteren triomfar allí on exposava, tal com demostra la segona medalla que obtingué a l'Exposició Nacional celebrada el 1943. Aquest èxit i la popularitat que l'acompanyava, que contrastaven amb el seu caràcter introvertit, bohemí i solitari, l'ajudaren a guanyar l'any 1944 l'oposició a la Càtedra d'Escultura de l'Escola Superior de Pintura i Escultura de Barcelona.

Poc després d'aquest triomf, començà una estàtua eqüestre titulada *El Vencedor*. Otero, que sempre treballava del natural, demanà permís a les autoritats per poder copiar els animals. Mentre realitzava els esbossos previs, un mosquit li va picar al llavi superior, produint-li una infecció que li causà la mort el 1945. Un any després de la seva desaparició, el seu germà Joan desmuntà el taller de l'artista i, segurament llavors, el doctor Jesús Pérez-Rosales adquirí les dues versions d'*Estival* i també comprà els dos nus femenins (núm. inv. 915 i 1.761) i les dues versions de *Leda i el cigne* (núm. inv. 2.013 i 3.290), que actualment es conserven als Museus de Sitges.

Bibliografia bàsica

INFIESTA MONTERDE, José Manuel. *Un siglo de escultura catalana*. Barcelona: Aura, 1974.

J.S.V. «Necrológicas. Jaime Otero Camps», a *Anales y Boletín de los Museos de Arte de Barcelona*, vol. IV 1-2, (gener-abril de 1946), p. 239-242.

JULIÀ I SEGUÍ, Gabriel. «Jaume Otero Camps. "El poeta de la pedra"», a *Revista de Menorca*, any LXXXII (època vuitena), número IV (octubre de 1991), p. 445-467.

RÀFOLS, Josep F. «Jaume Otero», a *Vell i Nou. Revista mensual d'art*, vol I., núm. IV (juliol de 1920), p. 109-113.

Sebastià Sánchez Sauleda, historiador de l'Art
Sitges, octubre de 2020 (presentació: febrer de 2021)

Museu del Cau Ferrat
Museu de Maricel
Museu Romàntic
Palau de Maricel
Can Falç
Fundació Stämpfli

Oficines: carrer Davallada, 12,
3a planta
Edifici Miramar
08870 Sitges
Tel. 93 894 03 64
Fax 93 894 85 29
m.sitges@diba.cat
www.museusdesitges.cat

Ajuntament
de Sitges

Diputació
Barcelona

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya
Departament
de Cultura